

РЕШЕНИЕ

№ 743

гр. Пловдив, 08.03.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – ПЛОВДИВ, XXII ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в
публично заседание на осми февруари през две хиляди двадесет и втора
година в следния състав:

Председател: Людмила Людм. Митрева

при участието на секретаря Величка Хр. Грабчева
като разгледа докладваното от Людмила Людм. Митрева Гражданско дело №
20205330111557 по описа за 2020 година

Производството по делото е по реда на чл.422 ГПК.

Образувано е по искова молба от „ДСК“ АД срещу П. Г. Б., с която се иска да бъде признато за установено, че ответникът дължи на ищеца сумата в размер на **8888.55 лева** – дължима главница по договор за кредит за текущо потребление от ***, **463.42 лева** – договорна лихва за периода 24.05.2019 г. до 02.12.2019 г., **15.61 лева** – наказателна лихва за периода 01.03.2018 г. до 02.12.2019 г., **34.57 лева** – обезщетение за забава за периода 03.12.2019 г. до 16.12.2019 г. и **120 лева** – заемни такси, ведно със законна лихва върху главницата от датата на подаване на заявлението в съда – 18.12.2019 г. до окончателното плащане, за които вземания е издадена заповед за изпълнение по чл.417 ГПК по ч.гр.д. № 20952/2019 г. по описа на ПРС.

Претендират се разноси за исковото и заповедното производство.

Излагат се твърдения, че договорът за кредит е сключен между И. Д. Д., като кредитополучател и ищцовата банка, по силата на който на кредитополучателя е предоставен кредит в размер на 12 500 лева, със срок на издължаване до 03.09.2022 г. В договора е уговорена възнаградителна лихва, като е посочено как се олихвява главницата, в определени периоди. За обезпечение на договора за кредит е учреден залог на вземания по сметка. В договора в т.18.1 от ОУ е предвидена санкционна лихва при просрочие. Неразделна част от договора за кредит била и Тарифа за дължимите такси към банката, с която ответника е запознат, и в която е уговорена такса за изискуем кредит в размер на 120 лева. По договора не били заплатени 7 броя погасителни вноски за периода 24.05.2019 г. до 24.11.2019 г., поради което банката обявила кредита за предсрочно изискуем, за което ответникът бил надлежно уведомен. От датата на обявяване на предсрочната изискуемост е начислено обезщетение за забава.

За вземанията по договора ищецът се е снабдил със заповед за незабавно изпълнение и изпълнителен лист по ч.гр.д. № 20952/2019 г. по описа на ПРС, като срещу заповедта е подадено в срок възражение от длъжника, което поражда интереса от предявяване на

исковете. Претендират се разноси за заповедното и исковото производство.

В срока по чл.131 ГПК е постъпил отговор на исковата молба от ответника. Оспорва се исковете. Излагат се твърдения, че не са били налице предпоставките за обявяване на кредита за предсрочно изискуем. Излагат се доводи, че претендираната главница не се дължи в цялост, доколкото към нея са добавени лихви и същата е увеличена чрез капитализиране на лихви. Излагат се доводи, че претендираните възнаградителна и наказателна лихви са недължими, поради незаконосъобразно едностранно изменение на договорните условия по договора за кредит, извършено въз основа на нищожни клаузи по смисъла на чл.143, т.3, т.9, т.10, т.12, т.13 и т.18 от ЗЗП, както и поради неспазване на изискванията на чл.10, ал.2. и ал.3 ЗЗД. Излагат се доводи, че едностранното изменение на договорната лихва противоречи на добрите нрави. Счита, че не са настъпили и условията за едностранно изменение на лихвения процент. Счита, че клаузата за наказателна лихва противоречи на добрите нрави. Не била ясна методиката по която ще се изменя БЛП. Счита, че банката няма право да начислява за едни и същи периоди и възнаградителна и наказателна лихва. Иска се отхвърляне на исковете.

Пловдивският районен съд, като прецени събраните по делото доказателства по свое убеждение и по реда на чл. 235, ал. 2, вр. с чл. 12 ГПК, обсъди възраженията, доводите и исканията на страните, намира за установено от фактическа и правна страна следното:

Предявени са обективно кумулативно съединени установителни искове с правна квалификация: чл.422, във вр. с чл.415 ГПК, във вр. с чл.420, ал.1 и ал.2 ТЗ, чл.92 ЗЗД, чл.10а ЗПК, вр. с чл.9 ЗПК, чл.86 ЗЗД.

За да бъдат уважени така предявените искове ищецът следва да установи валидно сключен договор за заем, в това число предоставяне на заемната сума на заемателя, уговорка за заплащане на договорна възнаградителна лихва, размер и падеж на вземанията, размер на наказателната надбавка, настъпила предсрочно изискуемост на кредита, наличие на уговорка за заплащане на такси и разноси, какви точно такси са начислени и какви разноси са направени от банката размер на вземанията за такси и разноси, както и че клаузата за наказателна лихва е уговорена индивидуално между страните. Ответникът носи насрещно доказване, при установяване на горното от ищеца, че е платил дължимите суми, възраженията си за недействителност на клаузите по договора, че към претендираната главница са капитализирани лихви, възраженията си за неправомерност на клаузите за възнаградителна и наказателна лихви.

С Определение от 15.12.2020 г. като безспорно между страните е отделено, че между П. Г. Б., като кредитополучател и банка „ДСК“ АД, като кредитор е сключен договор за кредит за текущо потребление от *** с посоченото в исковата молба съдържание, че по договора е предоставен на ответника кредит в размер на 12 500 лева.

Видно от договор за кредит за текущо потребление от *** /л.4/, „Банка ДСК“, като кредитодател е предоставила на ответника, като кредитополучател кредит в размер на 12500 лева за срок от 120 месеца, от датата на усвояване. В т.8 от договора е посочено, че кредитът се олихвява с променлив лихвен процент в размер на 9 % годишно или 0.02 % на ден.

Посочен е ГПР в размер на 13.92 %, както и общо дължимата сума по договора в размер на 22160.18 лева.

Към договора има погасителен план /л.8/ с посочване на размера на вноските за главница, лихва и такса, периодичността на плащане и датата на всяко плащане. В този погасителен план отново е посочено как е формиран ГПР и какво включва същия и при какви условия е в посочени размер. Погасителният план е подписан от ответника, което не се оспорва от последния.

От приетата и неоспорена от страните Съдебно-счетоводна експертиза се установява, че ответникът е усвоил сумите по кредита.

Между страните е подписано допълнително споразумение от 24.01.2017 г. към

договора за кредит /л.10/, като в двете споразумението към неплатената главница – чиста стойност на кредита се капитализират дължими договорни лихви и наказателни лихви, като главницата нараства с тях. Продължава се срока за плащане на кредита до 24.01.2027 г., променя се падежната дата и размера на вноската. Изготвен е нов погасителен план /л.12/

Съдът приема, че това споразумение е недействително в частта, в която към дължимата чиста стойност на кредита са капитализирани договорни и наказателни лихви, доколкото по този начин е налице противоречие с разпоредбата на чл. 294, ал.2 ТЗ и се достига до начисляване на лихви върху лихви – договорни и наказателни. В този смисъл **Решение № 66 от 29.07.2019 г. по т.дело № 1504/2018 г. на ВКС, II ТО.**

От изготвената и приета по делото Съдебно-счетоводна експертиза /л.118/ се установява, че капитализираната лихва върху главницата е в размер на 946.36 лева, а лихвата начислена след капитализиране към главницата са в размер на 22.16 лева.

В открито съдебно заседание, проведено на 08.02.2022 г. вещото лице пояснява, че сумата в размер на 946.36 лева – капитализирани лихви към главницата са включени в претенцията на ищеца за главница в общ размер на 8888.55 лева, както и лихвата начислена след капитализацията в размер на 22.16 лева е включена в претендираната по делото възнаградителна лихва в размер на 463.42 лева. Тоест дължимата по договора за кредит главница без капитализирани лихви е в размер на 7942.19 лева /8888.55 – 946.36 лева = 7942.19/, а договорната лихва 24.05.2019 г. до 02.12.2019 г., изчислена върху чистата стойност на главницата, без капитализирани лихви, за този период е в размер на 441.26 лева /463.42 – 22.16=441.26/.

Ищецът се позовава на настъпила предсрочна изискуемост на вземането за главница.

За да настъпи предсрочната изискуемост е необходимо същата да бъде обявена на длъжника, съгласно чл.60, ал.2 от ЗКИ и указанията, дадени в т.18 от Тълкувателно решение по тълкувателно дело №4/2013г. на ОСГТК на ВКС.

В чл.19.2 от договора /ОУ/ е предвидено, че при забава в плащанията на главница или лихва над 90 дни кредитът се обявява за предсрочно изискуем.

В случая са настъпили обективните предпоставки, предвидени в договора за обявяване на кредита за предсрочно изискуем, доколкото не са заплатени повече от три последователни месечни вноски, а именно за периода от 24.05.2019 г. до 24.11.2019 г.

Налице са и доказателства, че предсрочната изискуемост е обявена на длъжника преди подаване на заявлението по чл.417 ГПК, видно от разписката към нотариалната покана /л.19 от заповедното дело/. Уведомлението е извършено по реда на чл.47, ал.5 ГПК, което съдът. Правилно е залепено и уведомлението по чл.47, ал.1 ГПК. приема, че е редовно при спазване на процедурата, предвидена в чл.47 ГПК, като са издирени известни адреси на длъжника, включително и местоработата, търсен е на известните адреси повече от три пъти в рамките на повече от месец, като един ден е бил неприсъствен.

Наред с това за настъпилата предсрочна изискуемост длъжникът е уведомен и с връчване на препис от заповедта по чл.417 ГПК. Предсрочната изискуемост е настъпила на 25.10.2019 г., доколкото уведомлението за същата е залепено на 11.10.2019 г. изискуемостта настъпва от датата на получаване на писмото, а именно на 25.10.2019 г., когато изтича двуседмичния срок от залепването.

С оглед изложеното съдът приема, че по делото е настъпила изискуемостта на задълженията за главница и договорна лихва още преди подаване на заявлението по чл.417

ГПК.

Искът за главница ще се уважи за размер от **7942.19 лева**, а за горницата над уважения размер до пълния предявен такъв от 8888.55 лева като неоснователен ще се отхвърли.

Ще се уважи и искът за възнаградителна лихва до сумата от **441.26 лева**, като за горницата над уважения размер до пълния предявен такъв от 463.42 лева, искът като неоснователен ще се отхвърлен.

Съдът приема за дължими именно тези суми, доколкото прие, че споразумението, сключено между страните, с което към дължимата чиста стойност на кредита се капитализират лихви е недействително, като тези суми са съобразени с тази недействителност и дава сметка за дължимите по договора суми без направената капитализация.

От приетата по делото и неоспорената от страните Съдебно-счетоводна експертиза, която съдът кредитира изцяло, се установи, че по договора за кредит банката не е увеличавала едностранно лихвения процент, напротив лихвения процент е намаляван. В периодите, в които е имало увеличение се дължи на отпадане на преференциите, предоставени с договора. С оглед изложеното е неоснователно възражението на ответника, че в договора банката едностранно е увеличавала лихвения процент в противоречие с добрите нрави.

Като законна последица от уважаване на иска за главница ще се присъди и законна лихва върху същата, считано от датата на подаване на заявлението по чл.417 ГПК в съда – 18.12.2019 г. до окончателното плащане, каквото искане е направено в исковата молба и за което е издадена Заповед по чл.417 ГПК.

По отношение на обезщетението за забава – лихвена надбавка

В чл.19.1 от ОУ, неразделна част от договора е уговорена, че при забава на плащане на месечната вноска от деня следващ падежната дата, определена в договора, частта от вноската представляваща главница се олихвява с договорения лихвен процент, увеличен с надбавка за забава в размер на 10 пункта.

Съгласно чл.33 ЗПК при забава на потребителя кредиторът има право само на лихва върху неплатената в срок сума за времето на забавата, която не може да е по-голяма от законната лихва. Съдът приема, че клаузата по чл.19.1 ОУ е недействителна в частта, в която е предвидено обезщетението за забава да е над 10 пункта /законната лихва/ плюс договорния лихвен процент.

В случая се претендира размер на обезщетението от 15.61 лева за периода 01.03.2018 г. до 02.12.2019 г.

По реда на чл.162 ГПК, с помощта на онлайн калкулатор, съдът изчисли размерът на законна лихва за периода 01.03.2018 г. до 02.12.2019 г, въз основа на вноските за главница с настъпил падеж за този период, съгласно погасителния план от 03.09.2012 г. /л.12/, който

възлиза на размер на около 50 лева, а именно над търсения от ищеца, предвид което съдът приема, че искът е основателен и следва да бъде уважен за пълния предявен размер.

Претенцията на ищеца за посочения период не надхвърля размера на законната лихва, не е начисляван допълнително договорния лихвен процент, в която част клаузата е недействителна, поради което този иск за сума от **15.61 лева** – обезщетение за забава ще се уважи в пълен размер.

По отношение на иска по чл.86 ЗЗД

Предсрочната изискуемост на цялата главница е настъпила на 25.10.2019 г. Ищецът претендира законна лихва върху цялата предсрочно изискуема главница за периода от 03.12.2019 г. до 16.12.2019 г. Изчислено служебно от съда по реда на чл.162 ГПК, с помощта на онлайн калкулатор, доколкото не са нужни специални знания, обезщетението за забава върху главницата в размер на 7942.19 лева възлиза на **30.89 лева**, до която сума искът ще се уважи, а за горницата над уважения размер до пълния предявен такъв от 34.57 лева искът като неоснователен ще се отхвърли.

По отношение на претендираните такси:

С исковата молба ищецът претендира такси в размер на 120 лева. С уточнителна молба от 20.10.2020 г. ищецът уточнява, че тази такса е начислена заради изискуемостта на кредита.

По делото не се доказва, че страните са уговорили заплащането на такава такса. Не се установи и за каква конкретно услуга е начислена. Не се установи същата да представлява разход, направен от ищеца заради изискуемостта на кредита. Ако е свързана със забавата на длъжника, то такава такса не се дължи, поради противоречие с чл.33 ЗПК.

С оглед изложеното тази претенция ще се отхвърли като неоснователна.

По отговорността за разноските:

С оглед изхода на спора право на разноски се пораждат за двете страни.

Ищецът доказва следните разноски в заповедното производство – 190.44 лева – платена държавна такса и 50 лева – юрисконсултско възнаграждение или общ 240.44 лева, от които на основание чл.78, ал.1 ГПК, съразмерно с уважената част от претенцията ще се присъди сума в размер на **212.47 лева**.

В исковото производство ищецът доказва следните разноски: 185.65 лева – платена държавна такса /л.40 и л.52/ и 90 лева – платен депозит за ССЧЕ.

В исковото производство ищецът се е представлявал от юрисконсулт. Претендира се юрисконсултско възнаграждение, което съдът определя на основание чл.78, ал.8 ГПК, във вр. с чл.37 ЗПП, във вр. с чл.25, ал.1, вр. с ал.2 ЗПП на 100 лева, като взе предвид конкретната фактическа и правна сложност, проведените съдебни заседания и извършените процесуални действия. Общо разноски в исковото производство 375.65 лева, от които на основание чл.78, ал.1 ГПК, съразмерно с уважената част от претенцията ще се присъди сума в размер на **332.56 лева**.

На основание чл.77 ГПК ищецът следва да бъде осъден да заплати на вещо лице Й.П. сумата в размер на 75 лева, увеличен депозит за изготвяне на Съдебно-счетоводна

експертиза с Протоколно определение от 08.02.2022 г.

На основание чл.77 ГПК ответникът следва да бъде осъден да заплати на вещо лице Й.П. сумата в размер на 75 лева, увеличен депозит за изготвяне на Съдебно-счетоводна експертиза с Протоколно определение от 08.02.2022 г.

Ответникът доказва следните разноси – 90 лева – депозит за ССЧЕ /л.80/, от които ще му се присъди сума в размер на **10.32 лева**, съразмерно с отхвърлената част от претенциите.

По делото ищецът се е представлявал от адв. Е. И., която е поискала присъждане на адвокатско възнаграждение по реда на чл.38 ЗА.

Представен договор за правна помощ и съдействие /л.76/, съгласно който на ищеца е предоставена безплатна правна помощ по реда на чл.38 ЗА от адв. Е. И.. Съгласно чл.38, ал.2 ЗА на адвоката се определя размер не по-малък от предвидения в Наредбата за минималните размери на адвокатските възнаграждения.

На основание чл.7, ал.2, т.3 от Наредбата за минималните размери на адвокатските възнаграждения, съдът определя адвокатско възнаграждение за адв. Е. И. в размер на 806.11 лева, от което, съразмерно с отхвърлената част от исковете ще се присъди сума в размер на **92.46 лева**.

За заповедното производство на адв. Е. И. съдът определя адвокатско възнаграждение в размер на 50 лева, съгласно чл.6, ал.5 от Наредбата, от които съразмерно с отхвърлената част от претенциите ще се присъди сума в размер на **5.74 лева**.

Така мотивиран, Пловдивският районен съд

РЕШИ:

ПРИЗНАВА ЗА УСТАНОВЕНО, че П. Г. Б., ЕГН *****, с адрес: *** **ДЪЛЖИ НА “Банка ДСК” АД**, ЕИК 121830616, със седалище и адрес на управление: гр. София, ул. „Московска“ № 19, представлявана от и. д. В. М. С. и Д. Н. Н. сумата в размер на **7942.19 лева** – дължима главница по договор за кредит за текущо потребление от *** и допълнително споразумение от 24.01.2017 г., **441.26 лева** – договорна лихва за периода 24.05.2019 г. до 02.12.2019 г., **15.61 лева** – наказателна лихва за периода 01.03.2018 г. до 02.12.2019 г., **30.89 лева** – обезщетение за забава за периода 03.12.2019 г. до 16.12.2019 г., ведно със законна лихва върху главницата от датата на подаване на заявлението в съда – 18.12.2019 г. до окончателното плащане, за които вземания е издадена заповед за изпълнение по чл.417 ГПК по ч.гр.д. № 20952/2019 г. по описа на ПРС, като **ОТХВЪРЛЯ** положителните установителни искове за главница за горницата над уважения размер до пълния предявен такъв от 8888.55 лева, за възнаградителна лихва за горницата над уважения размер до пълния предявен такъв от 463.42 лева, за обезщетение за забава за горницата над уважения размер до пълния предявен такъв от 34.57 лева и за сумата от 120 лева – заемни такси, като неоснователни.

ОСЪЖДА П. Г. Б., ЕГН *****, с адрес: *** **ДА ЗАПЛАТИ НА “Банка ДСК” ЕАД**, ЕИК 121830616, със седалище и адрес на управление: гр. София, ул. „Московска“ № 19, представлявана от и. д. В. М. С. и Д. Н. Н., сумата в размер на **212.47 лева** – разноси по ч.гр.д. № 20952/2019 г. по описа на ПРС и сумата в размер на **332.56 лева** – разноси в исковото производство.

ОСЪЖДА “Банка ДСК” ЕАД, ЕИК 121830616, със седалище и адрес на управление: гр. София, ул. „Московска“ № 19, представлявана от и. д. В. М. С. и Д. Н. Н. **ДА ЗАПЛАТИ НА** П. Г. Б., ЕГН *****, с адрес: ***, сумата в размер на **10.32 лева** – разноси по делото.

ОСЪЖДА “Банка ДСК” ЕАД, ЕИК 121830616, със седалище и адрес на управление: гр. София, ул. „Московска“ № 19, представлявана от и. д. В. М. С. и Д. Н. Н. **ДА ЗАПЛАТИ**

НА адв. Е.Г.И., с личен № *****, вписана в АК – П., на основание чл.38 ЗА, сумата в размер на **92.46 лева** - адвокатско възнаграждение за исковото производство и **5.74 лева** – адвокатско възнаграждение за заповедното дело.

ОСЪЖДА “Банка ДСК” ЕАД, ЕИК 121830616, със седалище и адрес на управление: гр. София, ул. „Московска“ № 19, представлявана от и. д. В. М. С. и Д. Н. Н. **ДА ЗАПЛАТИ НА** вещо лице Й. П. П., с адрес: ***, на основание чл.77 ГПК, сумата в размер на **75 лева** – допълнителен депозит за ССЧЕ.

ОСЪЖДА П. Г. Б., ЕГН *****, с адрес: *** **ДА ЗАПЛАТИ НА** вещо лице Й. П. П., с адрес: ***, на основание чл.77 ГПК, сумата в размер на **75 лева** – допълнителен депозит за ССЧЕ.

Решението подлежи на обжалване в двуседмичен срок от връчването му на страните пред Пловдивския окръжен съд.

Препис от решението да се връчи на страните.

Съдия при Районен съд – Пловдив: _____